

56. అల్ వాఖియహ్ (సంఘటన) సూరా

సరి-శయం

ఈ సూరా మక్కా కాలానికి చెందినది. ఇందులో మొత్తం 96 ఆయతులు ఉన్నాయి. ఈ సూరా ముఖ్యంగా తీర్పుదినం గురించి, ఆ రోజున లభించే శిక్షా బహుమానాల గురించి వివరించింది. మొదటి ఆయతులో ప్రస్తావనకు వచ్చిన “సంఘటన” (వాఖియహ్) అన్న పదాన్నే ఈ సూరాకు పేరుగా పెట్టడం జరిగింది. మరణించిన తర్వాత మళ్ళీ లేపబడడం అన్నది భ్రమ కాదని, ప్రళయం తప్పనిసరిగా జరిగే సంఘటన అని నొక్కి చెప్పడం జరిగింది. ఆ రోజున భూమి తీవ్రంగా కుదిపివేయ బడుతుంది. పర్వతాలు తునాతునకలవుతాయి. మానవులు మూడు వర్గాలుగా విభజించబడతారు.

1. అల్లాహ్ సామీప్యం పొందినవారు. విశ్వాసంలోను, మంచిపనులలోను అందరికన్నా ముందున్నవారు.
2. సాధారణ సన్మార్గలు - దయతో వ్యవహరించినవారు, సన్మార్గాన నడిచినవారు.
3. అగ్నికి ఆహుతయ్యేవారు.

ఈ సూరాలో అవిశ్వాసులు తీర్పుదినం గురించి వెలిబుచ్చుతున్న అనుమానాలను ప్రస్తావించడం జరిగింది. మరణించే వ్యక్తి ప్రాణాలు అతడి గొంతులోకి వచ్చినప్పుడు కలిగే బాధను కూడా ఇందులో గుర్తుచేయడం జరిగింది. ప్రశ్నలను సంధిస్తూ, ఈ సూరాలో అల్లాహ్ శక్తిసంపన్నతను, సృష్టించే విశిష్ట సామర్థ్యాన్ని వివరించడం జరిగింది. ప్రతివ్యక్తిని, ప్రతివస్తువును సృష్టించింది అల్లాహ్‌యే. పురుషవీర్యాన్ని, స్త్రీ అండాన్ని సృష్టించింది ఆయనే. పంటలను సృష్టించింది ఆయనే. నీటిని, అగ్నిని సృష్టించింది ఆయనే.

56. అల్ వాఖియహ్¹ సూరా

అవతరణ : మక్కా ఆయతులు : 96

అపార కరుణామయుడు, పరమ కృపాశీలుడైన
అల్లాహ్ పేరుతో

1 నిజంగా సంభవించేది (ప్రళయం)
సంభవించినప్పుడు,²

2 అది సంభవించటంలో అబద్ధానికి
ఆస్కారమే లేదు.

3 అది (కొందరిని) తొక్కివేసేది, (మరి
కొందరిని) ఉన్నతికి చేర్చేది అయి
ఉంటుంది.³

4 భూమి తీవ్రమైన ప్రకంపనలతో కుదిపి
వేయబడినప్పుడు,

5 పర్వతాలు తుత్తునియలుగా చేయ
బడినప్పుడు,⁴

سُورَةُ الْوَاقِعَاتِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ①

لَيْسَ لَوْقَعَتِهَا كَاذِبَةٌ ②

خَافِضَةٌ رَافِعَةٌ ③

إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْجًا ④

وَبُسَّتِ الْجِبَالُ بَسًّا ⑤

1. ఈ సూరా 'భాగ్యవంతమైన సూరా' (సూరతుల్ గినా)గా ప్రసిద్ధి చెందింది. ప్రతి రోజూ రాత్రి పూట ఈ సూరాను పారాయణం చేసిన వ్యక్తికి దారిద్ర్యం, పస్తులు దరి చేరవని అంటారు. కాని వాస్తవానికి ఈ సూరాకు సంబంధించి ఈ రకమైన ప్రామాణిక ఉల్లేఖనాలేమీ లేవు. దీనిని ప్రతిరాత్రి పఠించాలి, ఇంకా పిల్లలకు నేర్పించాలి అన్న ఉల్లేఖనాలు బలహీనమైనవి. పైగా అవి వట్టి కల్పనలు. వివరాలకు అల్ బానీ గారు రచించిన "అల్ అహాదీసు జ్జుయాఫ" (హ.నెం. 2991) చూడండి.
2. 'వాఖియహ్' (الْوَاقِعَةُ) అంటే తప్పకుండా సంభవించేది, జరిగి తీరేది అని అర్థం. అంటే ప్రళయదినం అన్నమాట. ప్రళయదినానికి గల అనేక పేర్లలో 'వాఖియహ్' ఒకటి.
3. అది ఉత్థానపతనాల దినం అయి ఉంటుంది. అంటే అది దేవుని పట్ల విధేయతాభావం గల దాసులను గౌరవోన్నతుల శిఖరాగ్రానికి చేర్చి, అవిధేయులను అధఃపాతాళానికి నెట్టివేస్తుంది. అంటే ఆనాడు పరిస్థితి తారుమారు కావచ్చు. ప్రపంచంలో అధికార మదంతో, ధన మదంతో నిజ ప్రభువును ధిక్కరించి చెలరేగిపోయిన వారంతా ఆనాడు పరాభవంపాలు కావచ్చు.

6 కడకు అవి ఎగిరే ధూళిరేణువుల్లా అయిపోతాయి.

فَكَانَتْ هَبًّا مُبْبِقًا ۞

7 మరి మీరు మూడు సమూహాలుగా వర్గీకరించబడతారు. 5

وَكُنْتُمْ أَزْوَاجًا ثَلَاثَةً ۞

8 వారిలో కుడిపక్షం వారు; ఆ కుడిపక్షం వారి (అదృష్టం) గురించి ఏమని చెప్పేది?! 6

فَأَصْحَابُ الْيَمِينِ ۞ مَا أَصْحَابُ الْيَمِينِ ۞

9 మరియు ఎడమ పక్షంవారు; ఆ ఎడమ పక్షం వారి (దురదృష్టం) గురించి ఏమని చెప్పేది?! 7

وَأَصْحَابُ الْمَشْأَمِ ۞ مَا أَصْحَابُ الْمَشْأَمِ ۞

10 ఇక (విశ్వాసంలో) ముందంజ వేసిన వారు! ఎంతైనా వారు మున్ముందు ఉండే వారే. 8

وَالطَّيْقُونِ الطَّيْقُونَ ۞

11 వారే (దైవ) సామీప్యం పొందినవారు.

أُولَئِكَ الْمُقَرَّبُونَ ۞

12 వారు అనుగ్రహభరితమైన స్వర్గవనాలలో ఉంటారు.

فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ۞

4. 'రజ్జు' అంటే తీవ్రమైన కుదుపు అని అర్థం. ఆ కుదుపు ఎంత భయంకరంగా ఉంటుందంటే దాని ధాటికి నేలంతా గజ గజా వణికిపోతుంది. ఆ దెబ్బకు నేలపై నిలిచివున్న ఎత్తయిన మేడలు మిద్దెలు, బ్రహ్మాండమైన పర్వతాలన్నీ నేలమట్టం అయిపోతాయి. 'బస్సా' అంటే తుత్తునియలు అయిపోవటం.

5. ఈ వాక్యంలో 'అజ్జాజన్' (أَزْوَاجًا) అనే పదం రకాలు అన్న భావంలో ప్రయోగించబడింది.

6. కుడిపక్షం వారంటే సామాన్య విశ్వాసులు, కర్మల పత్రాలు కుడిచేతికి ఇవ్వబడిన వారని అర్థం. కర్మల పత్రం కుడిచేతికి ఇవ్వబడటమే వారి అదృష్టానికి సంకేతం అన్నమాట!

7. అంటే వీరు కర్మల పత్రాలు ఎడమ చేతికి ఇవ్వబడిన అవిశ్వాసులన్నమాట!

8. వీరు సజ్జనులు, మహనీయులు, విశ్వసించటంలో ముందంజ వేసినవారు. సత్కార్యాలలో హృదయపూర్వకంగా పాల్గొన్నవారు. వారి అసాధారణ త్యాగాల కారణంగా

13 వారిలో అత్యధికులు తొలి (కాలపు) తరాలకు చెందినవారై ఉంటారు.

ثُمَّ مِنَ الْأَوَّلِينَ ﴿١٣﴾

14 కొద్దిమంది మాత్రం తరువాతి (తరాలకు చెందిన) వారై ఉంటారు.⁹

وَقَلِيلٌ مِنَ الْآخِرِينَ ﴿١٤﴾

15 వారు బంగారు తీగలతో నేయబడిన పీఠాలపై ఉంటారు.

عَلَى سُرُرٍ مَوْصُوعَةٍ ﴿١٥﴾

16 ఎదురెదురుగా దిండ్లకు ఆనుకుని కూర్చుని ఉంటారు.¹⁰

مُتَّكِلِينَ عَلَيْهَا مُتَّقِلِينَ ﴿١٦﴾

అల్లాహ్ వారికి తన సమీపంలో స్థానం కల్పించాడు. స్వర్గంలో గొప్ప అంతస్తుల్ని ప్రసాదించాడు.

9. 'సుల్లతున్' (سُلَّةٌ) అంటే లెక్కించటం సాధ్యం కానంత పెద్ద వర్గం అని అర్థం. 'పూర్వీకులు' (అవ్వలీన్) అంటే హజ్రత్ ఆదం (అలైహిస్సలాం) మొదలుకుని మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసం) సహచరుల కాలం వరకు గతించిన వారని భావం. 'తరువాతివారు' (ఆఖిరీన్) అంటే ముహమ్మద్ (స) అనుచర సమాజంలోని సభ్యులు అని విద్వాంసులు అభిప్రాయపడ్డారు. పూర్వీకుల్లో నుంచి చాలామంది ముందంజ వేసిన వారిలో ఉంటారంటే, మరి వారి కాలం కూడా సుదీర్ఘమైనదే. వేలాది మంది ప్రవక్తల అనుయాయులు ఇందులో చేరి ఉన్నారు. వారితో పోల్చుకుంటే అంతిమ దైవప్రవక్త (సఅసం) అనుయాయుల కాలం చాలా చిన్నది. అందువల్ల వీరిలో 'ముందంజ వేసినవారి' సంఖ్య కూడా తక్కువగానే ఉంటుంది. ఒక హదీసు ప్రకారం మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసం) ఇలా అన్నారు: "మీరు స్వర్గవాసులలో సగం వరకూ ఉంటారని నేనాశిస్తున్నాను" (సహీహ్ ముస్లిం - హ.నెం.200). అంతమాత్రం చేత ఈ హదీసు దివ్య ఖుర్ఆన్ లోని ఈ ఆయతులకు విరుద్ధంగా ఉందని తలపోయవలసిన పనిలేదు. ఎందుకంటే ముహమ్మద్ (స) అనుచర సమాజం లోని 'ముందంజ వేసినవారి' సాధారణ విశ్వాసులనూ కలుపుకుంటే వీళ్ల సంఖ్య స్వర్గానికి పోయే ఇతర ఉమ్మతీల సంఖ్యకు సగం అవుతుంది.

మరి కొంతమంది వ్యాఖ్యాతల ప్రకారం ఈ పూర్వీకులు, తరువాతి వారు కూడా ముహమ్మద్ (స) అనుచర సమాజానికి చెందినవారే. వీరిలో ముందంజ వేసేవారు తొలి కాలానికి చెందినవారు ఎక్కువమంది, తరువాతి కాలంలో తక్కువమంది ఉంటారు. ఇమామ్ ఇబ్నె కసీర్ ఈ రెండవ అభిప్రాయానికే ప్రాముఖ్యం యిచ్చారు. ఈ అభిప్రాయమే సరైనదనిపిస్తోంది.

17 వారి సేవలో నిత్యం (అబ్బాయిలుగానే ఉండే) అబ్బాయిలు¹¹ తిరుగాడుతూ ఉంటారు.

﴿يَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُّخْلِذُونَ ۝١٤﴾

18 వారు గిన్నెలు, కూజాలు, గ్లాసులు పట్టుకుని, ప్రవహించే మధువు నుంచి గిన్నెలు నింపుకుని (తిరుగుతూ ఉంటారు).

﴿بِأَكْوَابٍ وَأَبَارِيقٍ وَكُؤُوسٍ مِّن مَّعِينٍ ۝١٥﴾

19 ఆ మధుపానం వల్ల వారికి తలనొప్పి రావటంగానీ, బుద్ధి తికమక పడటంగానీ జరగదు.¹²

﴿لَا يَصَدُّهُمْ عَنْهَا وَلَآ يُزِفُونَ ۝١٦﴾

20 వారు మెచ్చిన పండ్లు ఫలాలను,

﴿وَفَاكِهَةٍ مِّمَّا يَتَخَيَّرُونَ ۝١٧﴾

21 వారు ఇష్టపడిన పక్షుల మాంసాన్ని (ఆ అబ్బాయిలు) సమర్పిస్తారు.

﴿وَمَحْرُطٍ مِّمَّا يَتَشَاءُونَ ۝١٨﴾

22 (వారికొరకు) పెద్ద పెద్ద కన్నులు గల సుందరాంగులు ఉంటారు.

﴿وَحُورٍ عِينٍ ۝١٩﴾

23 వారు (ఆ సుందరాంగులు) దాచి పెట్టిన స్వచ్ఛమైన ముత్యాల్లా ఉంటారు.¹³

﴿كَأَمْثَالِ اللُّؤْلُؤِ الْمَكْنُونِ ۝٢٠﴾

10. 'మౌజూనతున్' (مَوْجُودَاتٌ) అంటే తయారుచేయబడిన, నేయబడిన అనే అర్థాలు వస్తాయి. అంటే ఇక్కడ ప్రస్తావించబడిన స్వర్గవాసులు బంగారు తీగలతో అల్లబడిన, వజ్రవైధూర్యాలు పొదగబడిన ఆసనాలపై ఎదురెదురుగా మెత్తని దిండ్లకు ఆనుకుని ఆసీనులవుతారు.

11. అంటే వారు సదా ఒకే (టీనేజ్) వయస్సులో ఉంటారు. వారి వయస్సు పెరిగి పెద్ద వారవటం, ముసలివారవటం అనేది ఉండదు. వారు నిత్యం ఒకేవిధంగా చురుకుగా సేవలు చేస్తుంటారు.

12. ప్రపంచంలో తప్ప త్రాగిన వారికి తల తిరగటం (సుదావున్), త్రాగిన మత్తులో నోటికొచ్చినట్లు వదరటం (ఇన్ జాఫ్) మామూలే. కాని స్వర్గంలో ఇవ్వబడే మద్యం ఎంతో స్వచ్ఛంగా ఉంటుంది. అందులో మత్తు పదార్థంగానీ, మనిషి అదుపు తప్పి ప్రవర్తించే గుణంగానీ ఉండదు. అటువంటి స్వచ్ఛమైన మధువు చెలమలు అక్కడ పొంగిపొరలుతూ ఉంటాయి. అవి ఎన్నటికీ ఇంకిపోవు.

24 వారు చేసుకున్న సత్కర్మలకు తగిన ప్రతిఫలం ఇది.

25 అక్కడ వారు వ్యర్థ ప్రేలాపనలుగానీ, పాప విషయాలుగానీ వినరు.

26 (ఎటు చూచినా) శాంతి శుభదాయకమైన పలుకులే ప్రతిధ్వనిస్తూ ఉంటాయి. ¹⁴

27 ఇక కుడి పక్షంవారు; కుడిపక్షం వారి (అదృష్టం) గురించి ఏమని చెప్పేది?! ¹⁵

28 వారు ముళ్లు లేని రేగుచెట్ల మధ్య ఉంటారు.

29 ఇంకా ఒకదానిపై ఒకటి దట్టంగా పేరుకున్న అరటి గెలలు,

30 సుదూరంగా విస్తరించిన నీడలు, ¹⁶

31 ప్రవహించే నీళ్లు,

جَاءَ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٣﴾

لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا تَأْتِيهَا ﴿١٤﴾

إِلَّا قِيلًا سَلَامًا سَلَامًا ﴿١٥﴾

وَأَصْحَابُ الْيَمِينِ هُمْ أَصْحَابُ الْيَمِينِ ﴿١٦﴾

فِي سِدْرٍ مَّخْضُودٍ ﴿١٧﴾

وَعُظْمٍ مِّنْضُودٍ ﴿١٨﴾

وَعُظْمٍ مَّبْدُودٍ ﴿١٩﴾

وَأَمْ آسَافٍ ﴿٢٠﴾

13. 'మక్నూన్' అంటే దాచిపెట్టబడిన, అందమైన గలీవులో చుట్టబడిన అన్న అర్థాలు వస్తాయి. తత్కారణంగా ఆ ముత్యాలు మాసిపోకుండా, దుమ్ముధూళి పడకుండా స్వచ్ఛంగా ఉంటాయి. అదేవిధంగా స్వర్గవాసుల కొరకు ప్రత్యేకించబడిన ఈ స్త్రీలు కూడా కడిగిన ముత్యాలలా, కాపడని వజ్రాలలా ఉంటారు.

14. ప్రాపంచిక జీవితంలో అయిన వారి మధ్య, కాని వారి మధ్య కూడా ఎప్పుడూ లడాయిలే. చివరికి రక్షం పంచుకుపుట్టిన తోబుట్టువుల మధ్య కూడా మనస్పర్ధలు, అవాంఛనీయమైన ఘటనలు మామూలే. అందువల్ల రాగద్వేషాలు పెరుగుతాయి. ఉద్దిక్తతలు ఏర్పడతాయి. మాటామాటా పెరిగి వ్యవహారం తిట్టుకోవడం, నిందించుకోవటం, అభాండాలు మోపటం వరకూ పోతుంది. కాని స్వర్గ వాతావరణం ఈ దుర్గంధాలకు, వ్యర్థ ప్రేలాపనలకు అతీతంగా- ఎంతో పవిత్రంగా ఉంటుంది. అక్కడ ఎటు చూచినా కుశలప్రశ్నలే! శాంతి శ్రేయాలే!! నోరు జారటంగానీ, అధిక ప్రసంగాలు చేయటంగానీ అక్కడ ఉండదు.

15. ఇప్పటి వరకూ దైవసామీప్యం పొందినవారి (ముఖరబీన్) గురించి చెప్పటం జరిగింది.

32 పుష్పలమైన పండ్లు ఫలాల మధ్య, ¹⁷

وَقَالَهُنَّ كَيْتُورٌ ﴿١٧﴾

33 ఎన్నటికీ తరగని, మరెన్నటికీ
ఆపుకోబడనివి.

لَا مَقْطُوعَةٍ وَالْأَمْنُوعَةِ ﴿١٨﴾

34 ఎత్తయిన పరుపుల మధ్య (హాయిగా)
ఉంటారు. ¹⁸

وَفُرُشٍ مَّرْفُوعَةٍ ﴿١٩﴾

35 మేము వారి (భార్యల)ని ప్రత్యేకంగా
ప్రభవింపజేశాము.

إِنَّا أَنْشَأْنَهُنَّ إِنْسَاءً ﴿٢٠﴾

36 మరి మేము వారిని కన్యలుగా
చేశాము. ¹⁹

وَجَعَلْنَهُنَّ أَبْكَارًا ﴿٢١﴾

37 వారు మనసైన వారై, సమ వయస్సులై
ఉంటారు. ²⁰

عُرُوبًا أَرْبَابًا ﴿٢٢﴾

38 కుడిపక్షం వారికి ప్రాప్తమయ్యే భాగ్యా
లివి.

لِأَصْحَابِ الْيَمِينِ ﴿٢٣﴾

ఇక్కడి నుంచి కుడిపక్షం వారిలోని సాధారణ విశ్వాసుల ప్రస్తావన మొదలయింది.

16. ఒక హదీసు ప్రకారం “స్వర్గంలోని ఒక చెట్టు నీడలో ఒక గుర్రపు రౌతు నూరేళ్ళు ప్రయాణించినా ఆ నీడ తరగదు” (సహీహ్ బుఖారీ - అల్ వాఖియహ్ సూరా వ్యాఖ్యానం; ముస్లిం - కితాబుల్ జన్నహ్).

17. ఈ పండ్లు ఒక్క సీజన్ కు మాత్రమే పరిమితం కాకుండా ఎల్లప్పుడూ ఉంటాయి. సీజన్ అయిపోగానే పండ్లు అయిపోతాయన్న చింత ఉండదు. అలాగే ఆ పండ్లను పొందే విషయంలో ఎలాంటి అడ్డంకులుగానీ, ఆంక్షలుగానీ, నిషేధాజ్ఞలుగానీ ఉండవు.

18. కొంతమంది ఈ ఆయతులో ‘పురుష్’ అంటే భార్యలనీ, ‘మర్హూత’ అంటే ఉన్నత స్థానం కలిగిన అనే అర్థాలు తీసుకున్నారు.

19. స్వర్గవాసుల కోసం స్వర్గంలో లభించే భార్యలు ప్రత్యేక రీతిలో సృష్టించబడతారు. వారి పుట్టుక సాధారణ పుట్టుక కాదు. దేవుడు తన ప్రత్యేక శక్తితో వారిని ప్రత్యేక తరహాలో ప్రభవింపజేస్తాడు. ఈ స్వర్గకన్యలు గాకుండా ప్రపంచ జీవితంలోని భార్యలు కూడా స్వర్గవాసులకు భార్యలుగా ఉంటారు. ఒకవేళ వారు ముసలివారుగానో, నల్లగానో, అందవికారంగానో ఉంటే దేవుడు వారందరినీ యుక్తవయసులో ఉండే అందగత్తెలుగా చేసేస్తాడు. పైగా వారంతా కన్యలుగా ఉంటారు.

20. అరబీ మూలలో ‘ఉరుబున్’ (عُرُبٌ) అని ఉంది. అంటే తమ అందచందాల రీత్యా,

39 వీరిలో పూర్వీకుల్లో నుంచి (కూడా) చాలామంది ఉంటారు.²¹

ثَلَاثَةٌ مِنَ الْأَوَّلِينَ ﴿٣٩﴾

40 తరువాతి తరాల వారిలో నుంచి (కూడా) అత్యధికమంది ఉంటారు.²²

وَكَثِيرَةٌ مِنَ الْآخِرِينَ ﴿٤٠﴾

41 ఇకపోతే ఎడమ పక్షంవారు; ఎడమ పక్షం వారి (దుర్భర స్థితి) గురించి ఎలా చెప్పేది?!²³

وَأَصْحَابُ الْمَيْمَانِ ۗ مَا أَصْحَابُ الْمَيْمَانِ ﴿٤١﴾

42 వారు తీవ్రమైన సెగలలో, సలసలా కాగే నీళ్లలో (చిక్కుకుని) ఉంటారు.

فِي مَوَاقِعٍ وَحَيْثُومٍ ﴿٤٢﴾

43 ఇంకా నల్లని పొగల నీడలో...²⁴

فِي ظِلِّ تَرْتِيمٍ يَجُورُونَ ﴿٤٣﴾

తమలోని ఇతరత్రా సుగుణాల దృష్ట్యా భర్తల హృదయాలను దోచుకున్న భార్యలని అర్థం. 'అత్-రాబున్' అంటే సమవయస్కులు. అంటే స్వర్ణవాసులకు లభించే స్త్రీలంతా ఒకే వయస్సులో ఉంటారు. హదీసులో చెప్పబడినట్లుగా వారందరి వయస్సు 33 ఏండ్లు అయి ఉంటుంది (సుననె తిర్మిజీ) లేదా వారి వయస్సు స్వర్ణంలోని తమ భర్తల వయస్సు అంత ఉంటుంది. ఏ విధంగా తీసుకున్నా అర్థం ఒక్కటే.

21. అంటే వారు ఆదం (అలైహిస్సలాం) మొదలుకుని అంతిమ ప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసం) కాలం వరకు గల ప్రజల్లో నుంచి ఉంటారు. లేదా ముహమ్మద్ (సఅసం) అనుచర సంఘంలోని పూర్వీకులు అయి ఉంటారు.

22. అంటే - వారు మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (స) అనుచర సంఘంలోనివారు లేక వారిలోని పూర్వీకులు.

23. ఎడమపక్షం వారంటే నరకవాసులన్నమాట! వారి కర్మల పత్రాలు వారి ఎడమచేతికి ఇవ్వబడతాయి. అది వారు అనుభవించబోయే దుర్భర బ్రతుకుకు ఆనవాలు.

24. 'సముమ్' అంటే అగ్నిజ్వాలల వల్ల ఏర్పడే తీవ్రమైన వేడి లేక సెగ. అది శరీరాన్ని మాడ్చి వేస్తూ ఉంటుంది. 'హమీమ్' (حَمِيمٌ) అంటే సలసలా కాగే నీరు. 'యహ్-ముమ్' (يَحْمُومٌ) అంటే దట్టమైన నల్లటి పొగ. నరక తాపానికి తట్టుకోలేక వారు ఏదన్నా నీడలో సేద తీరాలని వెతుకుతారు. వారికి నీడ కనిపిస్తుంది. వారక్కడికి చేరారు కూడా. కాని అది చల్లదనాన్ని, హాయిని ఇచ్చే నీడకాదు. అది నరకాగ్ని నుండి వచ్చిన నల్లని పొగల నీడ. మరికొందరి అభిప్రాయం ప్రకారం అది నరకాగ్నికి ఆహుతి అయిన వారి కొవ్వు నుండి పుట్టిన దట్టమైన పొగ. ఇంకొందరి అభిప్రాయం ప్రకారం అది నల్లని బొగ్గు. ఇమామ్ జహాక్ ఇలా అంటున్నారు: "నరకాగ్ని కూడా

44 అది చల్లగానూ ఉండదు, ఆహ్లాదకరం గానూ ఉండదు.²⁵

لَا بَارِدٍ وَلَا كَرِيمٌ ﴿٢٥﴾

45 (అవును మరి!) అంతకుముందు వారంతా సుఖ విలాసాలలో తేలియాడిన వారే.²⁶

إِنَّمَا كَانُوا اقْبِلَ ذَلِكَ مُتْرَفِينَ ﴿٢٦﴾

46 ఇంకా వారు, మహాపరాధాలపై హారం చేసేవారు.

وَكَانُوا يُعْتَرُونَ عَلَى الْعِثَةِ الْعَظِيمِ ﴿٢٧﴾

47 పైగా వారిలా అనేవారు: “ఏమిటి, మేము మరణించి, మట్టిగా, ఎముకలుగా అయిపోయాక, మళ్ళీ సజీవులుగా లేపబడతామా?!

وَكَانُوا يَقُولُونَ هَذَا بَدَأْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا إِنَّا لَمَبْعُوثُونَ ﴿٢٨﴾

48 “(మాతోపాటు) మా పూర్వీకులైన తాతముత్తాతలు కూడానా?”²⁷

وَأَبَاؤُنَا الْأَوَّلُونَ ﴿٢٩﴾

49 (ఓ ప్రవక్తా!) వారికి చెప్పు : “పూర్వీకులు, తరువాతి వారూ అందరూ,

قُلْ إِنَّ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ ﴿٣٠﴾

50 “ఒకరోజు తప్పకుండా నిర్ధారిత సమయాన సమీకరించబడతారు.

لَمَجْعُوعُونَ إِلَىٰ مِيقَاتِ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ ﴿٣١﴾

51 “మరి మీరు - ఓ మార్గభ్రష్టులారా! ధిక్కార జనులారా!

لَعَلَّكُمْ أَنُّهَا الْعَمَّاؤُنَ الْمَكِيدُونَ ﴿٣٢﴾

52 “మీరు జెముడు వృక్షాలను తింటారు.

لَلَّذِينَ كَانُوا مِنْ شَجَرٍ إِذْ يُؤْتَمَّرُونَ ﴿٣٣﴾

నల్లగానే ఉంటుంది. నరక వాసులు కూడా నల్లగానే ఉంటారు. నరకంలోని ప్రతిదీ నలుపు ఆవరించి ఉంటుంది.” అల్లాహ్! ఈ నరకాగ్ని నుండి మమ్ము రక్షించు!

25 సాధారణంగా నీడ చల్లగా ఉంటుంది. కాని వారు నీడ అనుకున్నది నిజానికి నీడ కాదు. అది నరకాగ్ని నుంచి వచ్చిన నల్లని పొగ. కాబట్టి అందులో చల్లదనంగానీ, శుభసూచకమైన మరే గుణంగానీ ఉండదు.

26. అంటే పరలోక జీవితాన్ని విస్మరించి, ప్రాపంచిక భోగభాగ్యాలలో మునిగి తేలుతూ ఉండేవారు.

27. దీన్నిబట్టి తెలిసేదేమిటంటే పరలోకం పట్ల విశ్వాసం లేని మనిషి కుఫ్ర్, సిర్క్ వంటి ఘోరపాపాలకు పాల్పడటానికి ఏమాత్రం జంకదు. పైగా వాటికోసం నిత్యం అర్రులు

53 “వాటితోనే మీరు మీ కడుపులు నింపుకోవలసి ఉంటుంది.”²⁸

﴿مَا لُغُونَ وَمِنْهَا الْبَطُونَ ﴿۲۸﴾

54 “మరి ఆపైన మీరు సలసల కాగే నీరు త్రాగబోతున్నారు...”

﴿فَشَرِبُونَ عَلَيْهِ مِنَ الْحَمِيمِ ﴿۲۹﴾

55 “దప్పికగొన్న ఒంటెలు త్రాగినట్లు తాగుతారు.”²⁹

﴿فَشَرِبُونَ شُرْبَ الْهَيْمِ ﴿۳۰﴾

56 తీర్చుదినాన వారికి లభించే (మొదటి) ఆతిథ్యం ఇది!³⁰

﴿هَذَا نَزْلُهُمْ يَوْمَ الدِّينِ ﴿۳۱﴾

57 మీ అందరినీ పుట్టించినది మేమే అయినప్పుడు, మీరీ సత్యాన్ని ఎందుకు ధృవీకరించరు?³¹

﴿مَنْ خَلَقْنَاكُمْ فَلَوْلَا تُصَدِّقُونَ ﴿۳۲﴾

58 అది సరేగాని, మీరు వదిలే రేతస్సును గురించి ఎప్పుడైనా ఆలోచించారా?!

﴿أَفَرَأَيْتُمْ مَا تُمْنُونَ ﴿۳۳﴾

59 ఏమిటి, దాంతో (మనిషిని) సృష్టించేది మీరా? లేక మేము సృష్టిస్తున్నామా?³²

﴿أَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ أَمْ مَعْنَى الْخَالِقُونَ ﴿۳۴﴾

చాస్తూ ఉంటాడు. ఎందుకంటే తన ఘోరకృత్యాలపై నిలదీసి అడిగే వాడున్నాడన్న భయం అతనికి ఉండదు.

28. ఈ దుర్భరస్థితి మీకు భరించశక్యం కాకపోవచ్చు. అత్యంత దారుణమైన, చేదైన ఈ జెముడు వృక్షం మీకు మింగుడు పడకపోవచ్చు. అయినా తప్పదు. ఆకలిబాధను తీర్చుకోవటానికి మీరు ఆ వృక్షాన్ని సమలవలసిందే!

29. ఆయతులో ‘హీమ్’ (الْهَيْمِ) అనబడింది. ఒకానొక వ్యాధికి గురైన ఒంటెలు అదేపనిగా నీరు త్రాగుతూ ఉంటాయి. ఎంత త్రాగినా వాటికి దాహం తీరదు. అలాగే జెముడు వృక్షం తిన్నమీదట వారికి విపరీతంగా దాహం అవుతుంది. వారికి ఇష్టం ఉన్నా లేకపోయినా వారు మాత్రం దప్పికగొన్న ఒంటెల మాదిరిగా వేడినీళ్ళపై ఎగబడతారు. కాని ఎంత త్రాగినా దాహం మాత్రం తీరదు.

30. ఈ వాక్యంలో వ్యంగ్యం ఉంది. ఆతిథ్యం అనేది నిజానికి అతిథి గౌరవార్థం ఇవ్వబడుతుంది. “వారికి వ్యధాభరిత శిక్ష గురించి ‘శుభవార్త’ వినిపించు” (ఆలి ఇప్రూన్ : 21) ఆయతు వంటిదే ఇది కూడా.

60 మేమే మీ మధ్య చావును నియమించాము. ³³ ఈ విషయంలో మేము అశక్తులము కాము. ³⁴

61 మీ స్థానంలో మీ వంటి వారిని తీసుకువచ్చే, మీరెరుగని అవస్థలో మిమ్మల్ని తిరిగి లేపే శక్తి మాకుంది. ³⁵

62 మొదటి పుట్టుక గురించి మీకు ఎలాగూ తెలుసు. మరి దాని ద్వారా గుణపాఠం ఎందుకు నేర్చుకోరు? ³⁶

63 సరే! మీరు నాటే వస్తువును (విత్తనాన్ని) గురించి ఎప్పుడైనా ఆలోచించారా?

64 ఏమిటి, దాన్ని మీరు పండిస్తున్నారా? లేక దానిని పండించేది మేమా? ³⁷

عَنْ قَدَرَاتٍ بَيْنَكُمْ الْمَوْتُ وَمَا عَنْكُمْ بِمَسْبُوقِينَ ﴿٣٠﴾

عَلَىٰ أَنْ يُبَدَّلَ أَمْثَالَكُمْ وَنُنشِئَكُمْ فِي مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣١﴾

وَلَقَدْ عَلَّمْتُمُ النَّشَأَ الْأُولَىٰ فَلَوْلَا لَتَبْتَنَّ كُرُونًا ﴿٣٢﴾

أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَحْرُفُونَ ﴿٣٣﴾

ءَأَنْتُمْ تَزْرَعُونَهُ أَمْ عَنِ الرَّعْرُعُونَ ﴿٣٤﴾

31. అంటే - అల్లాహ్ మేమే మధ్యకర్త అన్న సత్యం మీకు తెలిసినప్పుడు మీరు దాన్ని ఎందుకు ఒప్పుకోరు? మరణానంతర జీవితాన్ని ఎందుకు నమ్మురు?
32. అంటే - మీరు మీ భార్యలతో రతిక్రీడ జరిపినప్పుడు, మీరు వారి గర్భాశయాలలో వదిలే వీర్యబిందువులకు (మానవ) రూపకల్పన చేసేవారు మీరా? లేక మేమా?
33. అంటే - ప్రతి ఒక్కరికీ మరణ ఘడియ నిర్ధారితమై ఉంది. దాన్ని ఎవడూ దాటవేయలేడు. ఆ మృత్యువు కొందరిని బాల్యంలో, మరికొందరిని యవ్వనంలో, ఇంకా కొందరిని వృద్ధాప్యంలో కబళిస్తుంది.
34. పైగా ఈ కార్యనిర్వహణపై మాకు పూర్తి అదుపు ఉంది.
35. మీ రూపు రేఖలను మార్చి మిమ్మల్ని కోతులు, పందుల్లాంటి నీచమైన జంతువులుగా చేసివేయటం లేదా సరిగ్గా మిమ్మల్నే పోలిన మరో ప్రాణికోటిని ప్రభంపజేయటం మాకు చాలా తేలికైనపని.
36. అంటే - మొదటిసారి మిమ్మల్ని పుట్టించిన వాడు మలిసారి కూడా బ్రతికించగలడన్న విషయాన్ని ఎందుకు జీర్ణింపజేసుకోలేకపోతున్నారు?
37. నేలలో మీరు నాటే విత్తనం నుండి ఒక మొక్క మొలకెత్తుతుంది. మరి ఆ మొక్కను

65 మేమే గనక తలచుకుంటే దానిని పొట్టు పొట్టుగా చేసేయగలము. మరి మీరు ఆశ్చర్యంతో లబోదిబోమంటూ,³⁸

66 “అసలుకే నష్టపోయామే!”³⁹

67 “అంతేకాదు, మేము దేనికీ నోచుకో కుండా పోయాము” అని వాపోతారు.

68 పోనీ, మీరు త్రాగే మంచినీరు గురించి ఎన్నడయినా ఆలోచించారా?

69 దాన్ని మేఘాల నుంచి మీరు కురిపిస్తున్నారా? లేక దానిని కురిపించేది మేమా?

70 మేమే గనక తలచుకుంటే దానిని చేదునీరుగా మార్చేయగలం. మరలాంట ప్పుడు మీరు కృతజ్ఞులుగా ఎందుకు మసలుకోరు?⁴⁰

71 పోనీ, మీరు రాజేసే నిప్పును గురించి ఎప్పుడైనా ఆలోచించారా?

لَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَاهُ حُطَامًا فَظَلِمْتُمْ نَفْسَكُمْ ۗ

إِنَّا لَمَعْرُومُونَ ۗ

بَلْ لَعْنَةُ مَحْرُومُونَ ۗ

أَفَرَأَيْتُمُ الْمَاءَ الَّذِي تَشْرَبُونَ ۗ

ءَأَنْتُمْ أَنْزَلْتُمُوهُ مِنَ الْمُزْنِ أَمْ نَحْنُ الْمُنزِلُونَ ۗ

لَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَاهُ أجاجًا فَلَوْلَا تَشْكُرُونَ ۗ

أَفَرَأَيْتُمُ النَّارَ الَّتِي تُؤْتُونَ ۗ

మొలిపించటానికి నేల గుండెను చీల్చి, దాన్నుండి ఒక మహావృక్ష సృజన ప్రారంభించేది ఎవరు? ఒక అల్పమైన వీర్య బిందువు నుండి మనిషిని సృజించినట్లే ఇది కూడా మా శక్తి సామర్థ్యాలకు ప్రతీకే. ఈ మహాకార్యాన్ని చేసే నైపుణ్యంగానీ, తాంత్రికశక్తిగానీ మీకుందా?

38. పంట ఏవుగా పెరిగి, కోతకు రావటానికి సిద్ధంగా ఉన్నప్పుడు మేము గనక కోరితే అకస్మాత్తుగా దానిపై తెగులును పంపి పొట్టుపొట్టుగా చేసివేయగలం. ఆనక మీరు దిక్కు తోచక దిక్కులు చూస్తూ ఉండిపోతారు. ‘అయితే గీతే...’ లాంటి మీ కాకిలెక్కలు ఎందుకూ పనికి రాకుండాపోతాయి. చివరికి మీరు మీ తలరాతపై ఏడుస్తూ ఉండటం తప్ప ఏమీ మిగలదు.

39. అయ్యో! పొలము దున్నినది, విత్తనం చల్లినది మేమేనే! ఎరువు వేసి, నీరు సరఫరా చేసినది కూడా మేమేనే! తీరా పంట నోటికాడికి వచ్చేసరికి పురుగుపట్టి పొట్టుగా

72 దాని వృక్షాన్ని మీరు ఉత్పత్తి చేశారా? లేక దానిని ఉత్పన్నం చేసినది మేమా? ⁴¹

73 మేము దానిని గుణపాఠ సూచనగా, ⁴² బాటసారులకు ప్రయోజనకర వస్తువుగా చేశాము. ⁴³

74 కాబట్టి (ఓ ప్రవక్తా!) మహోన్నతుడగు నీ ప్రభువు నామ పవిత్రతను కొనియాడు.

75 అది కాదు, నక్షత్రాలు రాలిపడటంపై నేను ప్రమాణం చేస్తున్నాను. ⁴⁴

76 మీరు గనక తెలుసుకోగలిగితే ఇది చాలా పెద్ద ప్రమాణం.

٤١ أَلَمْ أَنْشَأْكُمْ سَجَرَةً مِّنْ مَّنِّ تَنُوتُونَ

عَنْ جَعَلْنَاهَا تَذَكُّرًا وَمَتَاعًا لِّلْمُعْتَرِينَ

فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ

فَلَا أُقْسِمُ بِوَعْدِ النَّجُومِ

وَإِنَّ لِقَاسِمٍ لَّا تَعْلَمُونَ عَظِيمٍ

మరిపోయేనే! మా పెట్టుబడితో పాటు శ్రమ కూడా వృధా అయిపోయేనే! అసలుకే నష్టపోయామే! అని నెత్తినోరూ బాదుకుంటారు.

40. ముమ్మాటికీ ఇది మా మహోపకారం అన్న సంగతిని మరచిపోకండి. కాబట్టి ఈ ఉపకారానికి గాను మీరు కృతజ్ఞులుగా వ్యవహరించాలి.

41. అరేబియాలో మర్బ్, ఇఫార్ అనే రెండు వృక్షాలున్నాయనీ, ఆ రెండు వృక్షాల రెమ్మలను కలిపి రాజేస్తే నిప్పు పుట్టుకు వస్తుందని చెబుతారు.

42. దీని ప్రభావం అసాధారణమయింది. అసంఖ్యాకమైన వస్తువుల తయారీలో, వస్తుసేవల వినియోగంలో దీనికి గల ప్రాముఖ్యత ఎనలేనిది. అయితే ఇది మా శక్తికి ప్రతీక. మేము ప్రపంచంలో ఈ అగ్నిని పుట్టించినట్లే, పరలోకంలో కూడా పుట్టించగలము. హదీసులో చెప్పబడినట్లు ఆ అగ్ని ప్రపంచంలోని అగ్నికన్నా 69 రెట్లు ఎక్కువ వేడిగా ఉంటుంది.

43. మూలలో 'ముఖ్ఫీన్' (مُخْفِي) అని ఉంది. ఎడారిలోకి ప్రవేశించేవారు అని అర్థం. ప్రయాణీకులు అని ఇక్కడ దాని భావం. అంటే ఎడారి ప్రదేశాలలో, అడవుల గుండా ప్రయాణించే వారు ఈ వృక్షాల ద్వారా లబ్ధి పొందుతారు. వాటి ద్వారా వెలుగును, వేడిని పొందుతారు. ఇంధనాన్ని వాడుకుంటారు. కొందరు 'ముఖ్ఫీన్' అనే పదానికి 'ఆకలి మూలంగా ఖాళీ కడుపుతో ఉన్న నిరుపేదలు' అన్న అర్థం తీసుకున్నారు. మరికొందరు ఈ పదాన్ని 'ముస్తమీతియాన్' (ప్రయోజనం పొందేవారు) అన్న అర్థంలో

77 నిశ్చయంగా ఈ ఖుర్ఆన్ చాలా గౌరవప్రదమైనది. ⁴⁵

إِنَّهُ لَقُرْآنٌ كَرِيمٌ ﴿٧٧﴾

78 అదొక సురక్షితమైన గ్రంథంలో (నమోదై) ఉంది. ⁴⁶

فِي كِتَابٍ مُّكْتَبٍ ﴿٧٨﴾

79 పరిశుద్ధులు మాత్రమే దాన్ని ముట్టుకో గలరు. ⁴⁷

لَيْسَ لَهُ إِلَّا الْبِطْرُونَ ﴿٧٩﴾

80 ఇది సర్వలోకాల ప్రభువు తరపున అవతరించింది.

تَنْزِيلٌ مِّن رَّبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٨٠﴾

81 మరి ఇటువంటి (గొప్ప) విషయాన్ని మీరు తేలిగ్గా తీసుకుంటున్నారా? ⁴⁸

أَفَمَهِّلُوا الْحَيَاتِ أَنْ تَأْتِيَهُمْ بَغْتًا زِينًا ﴿٨١﴾

తీసుకున్నారు. ఈ అర్థం తీసుకున్నట్లయితే అందరూ అందులోకి వచ్చేస్తారు. అందుకే హదీసులో మూడు వస్తువులను సర్వసామాన్యంగా పరిగణించాలని, వాటి ఉపయోగం విషయంలో ఎవరికీ అడ్డు తగలరాదని ఆదేశించబడింది. ఆ మూడు వస్తువులలో నీరు, గడ్డితోపాటు అగ్ని కూడా ఉంది. (అబూ దావూద్ - కితాబుల్ బుయూ; సుననె ఇబ్నూ మాజూ). ఇమామ్ ఇబ్నె కసీర్ కూడా ఈ భావార్థాన్నే సమర్థించారు.

44. 'అది కాదు' అన్న పదం వాక్యంలో ముందు గడిచిన విషయాన్ని ఖండిస్తోంది. ఈ ఖుర్ఆన్ ఏ కాకమ్మ కథో లేక కవనమో కాదు. నేను నక్షత్రాలు రాలిపడటంపై ప్రమాణం చేసి చెబుతున్నాను - ఈ ఖుర్ఆన్ ఎంతో గౌరవం గలదని! 'మవాఖివు న్నుజూమ్' అంటే నక్షత్రాలు ఉదయించే, అస్తమించే స్థలాలు అని అర్థం. అంటే వాటి గమ్యస్థానాలు, కక్ష్యలన్నమాట! మరికొంత మంది ఈ ఆయతును, "ఆయతులు అవతరించే ప్రవక్తల హృదయాలపై నేను ప్రమాణం చేస్తున్నాను" అని అనువ దించారు. దివ్య ఖుర్ఆన్ కొద్దికొద్దిగా - అంచెల వారీగా - అవతరించిందన్నది ఈ వాక్యానికి భావం అని కొందరు అభిప్రాయపడగా, ప్రళయదినాన నక్షత్రాలు రాలి పడే విషయం ఇందులో ప్రస్తావించబడిందని మరికొందరు భావించారు. (ఇబ్నె కసీర్)

45. ఇది ప్రమాణానికి సమాధానం.

46. అంటే 'లౌహె మహ్‌ఫూజ్' అన్నమాట!

47. అంటే 'లౌహె మహ్‌ఫూజ్'ను తాకలేరు. 'పరిశుద్ధులు' అంటే దైవదూతలు అని భావం. మరి కొంతమంది దీన్ని 'ఖుర్ఆన్' అన్న భావంలో తీసుకున్నారు. అంటే ఊర్ధ్వ లోకాలలో ఒక్క దైవదూతలు తప్ప వేరెవరూ ఈ దివ్య గ్రంథాన్ని సమీపించలేదు.

82 ధిక్కార వైఖరినే మీ వాటా (ఆహార సామగ్రి)గా గ్రహిస్తున్నారా?

وَتَجْعَلُونَ رِزْقَكُمْ أَكْمَلَ تَكْدِيرًا ۝

83 మరి (గుండెలోని) ప్రాణం గొంతు దాకా వచ్చేసినపుడు,

قَلْبًا إِذَا بَلَغَتِ الْحُلُقُومَ ۝

84 ఆ స్థితిని మీరు కళ్లారా చూస్తూ ఉండిపోతారు. 49

وَأَنْتُمْ جِيئِدٌ تَنْظُرُونَ ۝

85 మేము ఆ చనిపోయేవ్యక్తికి మీకన్నా చాలా సమీపంలో ఉంటాము. 50 కాని మీరు మాత్రం చూడలేరు. 51

وَعَنْ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْكُمْ وَلَكِنْ لَا تَبْصُرُونَ ۝

86 మరి మీరే గనక ఒకరి ఆజ్ఞకు లోబడి ఉండకపోతే,

قَلْبًا لَئِنْ كُنْتُمْ غَيْرَ مَدِينِينَ ۝

87 మీరు (మీ వాదనలో) సత్యవంతులే అయితే, ఆ పోయే ప్రాణాన్ని (కాస్త) తిరిగి రప్పించుకోండి! 52

تَرْجِعُوْنَهَا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۝

దివ్య ఖుర్ఆన్‌ను షైతాన్ శక్తులు తీసుకు వస్తున్నాయన్న ముష్రిక్కుల ఆరోపణ ఈ వాక్యం ద్వారా ఖండించబడింది.

48. ఇక్కడ 'హదీసు' అంటే ఖుర్ఆన్ అని భావం. కాబట్టి ఈ ఖుర్ఆన్ విషయంలో అవిశ్వాసులతో, ముష్రిక్కులతో రాజీపడవలసిన పనిలేదు.
49. కాని మీరు మరణాన్ని వాయిదా వేయటంగానీ, చావు బ్రతుకుల్లో కొట్టుమిట్టాడుతున్న వ్యక్తికి ఏదన్నా ప్రయోజనం చేకూర్చటంగానీ చేయలేరు.
50. చూడబోతే మీరు చనిపోయే ఆ వ్యక్తికి దగ్గరలో ఉంటారు. కాని జ్ఞానపరంగా, వీక్షణపరంగా మీకన్నా దగ్గరగా మేముంటాము. 'మేము' అంటే ప్రాణం తీయటానికి దేవుని తరపున నియమించబడిన మరణదూతలు అని కూడా అర్థం కావచ్చు.
51. అల్లాహ్ మీ కంఠనాళం కన్నా సమీపంలో ఉన్నాడు. కాని మీ అజ్ఞానం వల్ల మీరు ఆ విషయాన్ని గ్రహించలేకపోతున్నారు. లేదా ప్రాణం తీసే దైవదూతలను మీరు మీ కళ్లతో చూడలేరు అన్న భావం కూడా కావచ్చు.
52. మిమ్మల్ని అదుపు అజమాయిషీలో పెట్టిన ఒక యజమాని ఎవడూ లేడన్న మీ వాదనలో మీరు సత్యవంతులే అయితే పోయే ప్రాణాన్ని కాస్త తిరిగి రప్పించండి

88 మరెవడయితే దైవసామీప్యం పొందిన వారిలో చేరాడో, ⁵³

فَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ الْمُقَرَّبِينَ ﴿٨٨﴾

89 అతని కొరకు సౌఖ్యం, మధుర భక్ష్యాలు, అనుగ్రహభరితమైన స్వర్గవనం ఉంది.

فَرَوْحٌ وَرَيْحَانٌ وَجَنَّتْ نَعِيمٌ ﴿٨٩﴾

90 మరెవడయితే కుడిపక్షం వారిలో చేరి ఉంటాడో, ⁵⁴

وَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنْ أَعْطَابِ الْيَمِينِ ﴿٩٠﴾

91 కుడిపక్షం వారిలో చేరినందున నీకు సలాం! (అని అనబడుతుంది).

فَسَلَامٌ عَلَيْكَ مِنْ أَعْطَابِ الْيَمِينِ ﴿٩١﴾

92 కాని ఎవడయినా ధిక్కరించే మార్గ భ్రష్టుల్లో గనక చేరిపోతే, ⁵⁵

وَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ الْمُكْفِرِينَ الضَّالِّينَ ﴿٩٢﴾

93 వాడికి ఆతిథ్యంగా సలసల కాగే నీరు ఉంటుంది.

فَنُزُلٌ مِنْ حَيٍّ ﴿٩٣﴾

94 నరక ప్రవేశం ఉంటుంది.

وَتَصْلِيَةٌ جَهَنَّمَ ﴿٩٤﴾

95 నిశ్చయంగా ఇది తిరుగులేని సత్యం. (అత్యంత నమ్మదగిన విషయం.)

إِنَّ هَذَا لَهُوَ حَقُّ الْيَقِينِ ﴿٩٥﴾

96 కనుక (ఓ ప్రవక్తా!) నువ్వు మహోన్నతుడగు నీ ప్రభువు నామ పవిత్రతను కొనియాడు. ⁵⁶

فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ﴿٩٦﴾

చూద్దాం! మీరే గనక ఈ పనిచేయలేకపోతే మీ అనుమానాలన్నీ బూటకం అని అనుకోవలసి వస్తుంది. ముమ్మాటికీ మీకొక యజమాని ఉన్నాడు. మీ యజమాని మిమ్మల్ని నిలదీసి అడిగే ఒక 'మహా రోజు' తప్పకుండా వస్తుంది. ఆనాడు ఆయన ప్రతి ఒక్కరికీ వారి కర్మలనుబట్టి ప్రతిఫలం ఇస్తాడు.

53. ఈ సూరా ఆరంభంలో ఆచరణలను బట్టి మానవుల మూడు తరగతులు చేయబడ్డాయి. ఆ మూడు వర్గాల ప్రస్తావన ఇక్కడ మళ్లీ వచ్చింది. దైవసామీప్యం పొందినవారు ప్రథమశ్రేణికి చెందినవారు. వారే 'ముందంజ వేసినవారు'గా కూడా కొనియాడబడ్డారు. ఎందుకంటే వారు సత్కార్యాలలో సతతం ముందుకు దూసుకుపోయేవారు. విశ్వసించటంలో కూడా వారెన్నడూ సంకోచించలేదు.

54. వీరు ద్వితీయ శ్రేణికి చెందిన సాధారణ విశ్వాసులు. వీరు కూడా సరకాగ్ని యాతన నుండి రక్షించబడ్డారు. స్వర్గంలో ప్రవేశార్హత సంపాదిస్తారు. అయితే అంతస్థల విషయంలో మాత్రం దైవసామీప్యం పొందినవారికన్నా వెనుకబడి ఉంటారు. మరణ సమయంలో వీరికి కూడా దైవదూతలు 'సలాం'తో స్వాగతం పలుకుతారు.
55. వీరు మూడవ శ్రేణికి చెందినవారు - ఎడమ పక్షానికి చెందినవారు. అభాగ్యులు. తమ ధిక్కారవైఖరికి, కాపట్య వైఖరికి ప్రతిగా వారిని నరకయాతన చుట్టుముడుతుంది.
56. హదీసులో ఈ విధంగా ఉంది : "రెండు వచనాలు అల్లాహ్ కు ఎంతో ప్రీతికరమైనవి. నోటికి (పలకటానికి) అవి చాలా తేలిక. త్రాసులో మాత్రం చాలా బరువైనవి. అవే : 1. సుబ్ హానల్లాహి వ బిహమ్మిహీ. 2. సుబ్ హానల్లాహిల్ అజీమ్." (సహీహ్ బుఖారీ - ఆఖరి హదీసు ; సహీహ్ ముస్లిం - ధ్యాన ప్రకరణం).

